

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: T/12217.

Érkezett: 2004 OKT 13.

Képviselői önálló indítvány

Törvényjavaslat kezdeményezés

Dr. Szili Katalinnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Asszony!

Mellékelten - a Hárszabály 85. § (2) bekezdése alapján - benyújtom a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatot.

**2004. évi ..... törvény
a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosításáról**

1. §

(1) A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény [a továbbiakban: Kjt.] 5. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A KOMT-ban a Kormány

a) a reprezentatív, valamint az alapszabályában meghatározott országos szakszervezeti konföderációk, továbbá

b) az alapszabályában meghatározott országos önkormányzati érdekképviseleti szervezetek képviselőivel egyeztet.

(2) A Kjt. 5. §-a a következő új (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) E törvény II. részének alkalmazásában országos szakszervezeti konföderáción ágazati szakszervezeteket, illetve ágazati szakszervezeti szövetségeket tömörítő, legalább három különböző ágazatot képviselő munkavállalói érdekképviselői szervezetet kell érteni.

2. §

A Kjt. 6. § (1) bekezdés a)-b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[6. § (1) A munkaiügyi kapcsolatokat és a közalkalmazotti jogviszonyt érintő]

„a) ágazati jelentőségű kérdésekben az ágazati miniszter (a továbbiakban: miniszter) az országos önkormányzati érdekképviselői szervezetek bevonásával az érintett ágazatban, alágazatban, szakágazatban (a továbbiakban együtt: ágazat) reprezentatív szakszervezetekkel, az ágazati sajátosságoknak megfelelően ágazati érdekegyeztető fórumban,

b) területi és települési jelentőségű kérdésekben az önkormányzat az érintett, helyi-területi szinten reprezentatív szakszervezetekkel önkormányzati érdekegyeztető fórumban

egyeztet.”

3. §

A Kjt. 9. § helyébe a következő rendelkezés lép:

[9. § (1) A munkáltatónál azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni,]

„a) amelynek a munkáltatónál közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjai létszáma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át, vagy

b) amely munkahelyi szervének az azonos foglalkozási csoporthoz (szakmához) tartozó közalkalmazottaknak legalább kétharmada tagja, de legalább a munkáltatónál foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 5 %-a.

(2) Területi-helyi szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni,

a) amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatók által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át, vagy

b) amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatóknál az adott ágazatban, alágazatban, szakágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át.

(3) Ágazati szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni, amely közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az ágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át.

(4) Országos szinten azt az országos szakszervezeti konföderációt kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek legalább három reprezentatív ágazati szakszervezet a tagja, és tagszervezetei a közalkalmazottak legalább 5 %-át képviselik.”

4. §

A Kjt. 11. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § (1) A közalkalmazotti jogviszony tekintetében a Munka Törvénykönyvének a szakszervezetekről szóló rendelkezései (Második rész, II. fejezet) közül a 29. § (2)-(3) bekezdése nem alkalmazható.”

5. §

A Kjt. a következő új 12/A. §-sal egészül ki:

„12/A. § (1) A munkáltatónál működő egyetlen szakszervezet jogosult a munkáltatóval a kollektív szerződést megkötni, ha közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25 %-át.

(2) Ha a munkáltatónál több szakszervezet rendelkezik képvisellel, a kollektív szerződést valamennyi szakszervezet együttesen kötheti meg. Ennek feltétele, hogy a szakszervezetek közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25 %-át.

(3) Ha a szakszervezetek együttes kollektív szerződéskötése a (2) bekezdés alapján nem lehetséges, a reprezentatív szakszervezetek együttesen köthetik meg a kollektív szerződést, feltéve, ha a szakszervezetek közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 25 %-át.

(4) Ha a reprezentatív szakszervezetek együttes kollektív szerződéskötése a (3) bekezdés alapján nem lehetséges, a kollektív szerződést a munkáltatóval az a szakszervezet kötheti meg, amely közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 50 %-át.

(5) Ha az (1) bekezdésben foglalt esetben a szakszervezet, illetve a (2)-(4) bekezdés esetén a szakszervezetek kollektív szerződéskötése nem lehetséges, a kollektív szerződés megkötésére irányuló tárgyalást le lehet folytatni, de a kollektív szerződés megkötéséhez szükséges a közalkalmazottak jóváhagyása. A közalkalmazottaknak erről szavazniuk kell. A szavazás akkor érvényes, ha azon a közalkalmazottak legalább 50 %-a részt vesz.

(6) Ágazati kollektív szerződés megkötése esetén az (1)-(5) bekezdést megfelelően, az ágazat közalkalmazottai létszámát alapul véve, kell alkalmazni.”

6. §

A Kjt. 13. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„13. § A közalkalmazotti jogviszony tekintetében a Munka Törvénykönyvének a kollektív szerződésről szóló rendelkezései közül (Második rész, III. fejezet) a 33. § (2)-(7) bekezdése, a 34-35. §, a 36. § (1)-(3) bekezdése, a 37. § (3) bekezdése, valamint a 41. § nem alkalmazható.”

7. §

A Kjt. 15. § helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § A Kormány a KOMT-ban történt egyeztetést követően rendeletben meghatározza a reprezentativitás feltételei igazolásának rendjét.”

8. §

(1) Ez a törvény 2005. január 1-jén lép hatályba.

(2) A Kjt. 9. §-a alapján a reprezentativitást először 2005. március 31-i hatállyal és határidővel, ezt követően minden harmadik év március 31-ig kell megállapítani.

(3) A reprezentativitás (2) bekezdés szerinti első ízben történő megállapításáig az 1998-ban megtartott közalkalmazotti tanács választások eredménye alapján meghatározott reprezentativitást kell irányadónak tekinteni.

INDOKOLÁS

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A közalkalmazotti tanács választásnak a hatályos szabályozás szerint két következménye van: magának a tanács tagjainak a megválasztása – ami magától értetődő – és a szakszervezetek reprezentativitásának a meghatározása – ami viszont egyáltalán nem szükségszerű megoldás. A szakszervezetek régóta hangoztatják, hogy a szakszervezet lényegét a tagsága adja, s ezért helyesebb lenne, ha a reprezentativitást is e tényhez kapcsolnák.

A törvényjavaslat e szándékot kívánja megvalósítani, amennyiben

- a szakszervezetek reprezentativitását a tagsága, pontosabban a szakszervezeti tagok és a munkahelyen / az ágazatban / a települési önkormányzat intézményeiben/ a közalkalmazotti szektorban foglalkoztatottak arányától függően állapítja meg;
- ennek megfelelően újraszabályozza a kollektív szerződés kötésének feltételeit;
- meghatározza a kormány és a szakszervezetek, illetve települési önkormányzatok részvételét a különböző szintű – munkahelyi, ágazati, önkormányzati és szektorális szintű – fórumokon.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Javaslattal az országos reprezentativitás meghatározása miatt a Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsa összetételéről szóló törvényi szabályozást pontosítja. Előírja, hogy a Közalkalmazottak Országos Munkaügyi Tanácsában (KOMT) az országosan reprezentatív szakszervezeti konföderációk mellett az alapszabályban további konföderációk részvétele is meghatározható. Beemeli a törvénybe az országos érdekegyeztetésben részt vevő szakszervezeti konföderációk fogalmát, ezzel pontosítva a jelenlegi szabályozást. E szerint országos szakszervezeti konföderáción ágazati szakszervezeteket, illetve ágazati szakszervezeti szövetségeket tömörítő, legalább három különböző ágazatot képviselő munkavállalói érdekképviselőket kell érteni.

Az országos önkormányzati érdekképviselői szervezetek részvételéről – a jelenlegi szabályozással megegyezően – az alapszabályban kell rendelkezni.

A 2. §-hoz

A Javaslattal meghatározza az ágazati, illetve az önkormányzati érdekegyeztetés szereplőit.

Ágazati kérdésekben az ágazati miniszter az érintett ágazatban, alágazatban, szakágazatban működő reprezentatív szakszervezetekkel egyeztet, az országos önkormányzati érdekképviselői szervezetek bevonásával.

Területi és települési jelentőségű kérdésekben az önkormányzat az érintett helyi, illetve területi szinten reprezentatív szakszervezetekkel egyeztet az általa működtetett önkormányzati érdekegyeztető fórumban.

A 3. §-hoz

A Javaslat a szakszervezet taglétszámához kötve határozza meg a munkáltatónál működő, a területi-helyi szintű, az ágazati, valamint az országos közalkalmazotti érdekképviselői szervezet reprezentativitását. A konzultáció elősegítése érdekében a reprezentativitás feltételrendszerét illetően mind a közalkalmazottak összességéhez, mind szakmához, ágazathoz tartozás szerint meghatározott csoportjukhoz való viszonyítást lehetővé tévő rugalmas szabályokat fogalmaz meg.

Munkahelyi szinten egy szakszervezet két feltétel valamelyikének a teljesítése esetén reprezentatív. Egyfelől, ha a közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatók által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át, vagy – másfelől – ha a közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatóknál az adott ágazatban, alágazatban, szakágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át.

Területi-helyi szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek – egyfelől – közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatók által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át, vagy – másfelől – a közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az önkormányzat által fenntartott munkáltatóknál az adott ágazatban, alágazatban, szakágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át.

Ágazati szinten azt a szakszervezetet kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek közalkalmazotti jogviszonyban álló tagjainak száma eléri az ágazatban foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 10 %-át.

Országos szinten azt az országos szakszervezeti konföderációt kell reprezentatívnak tekinteni, amelynek legalább három reprezentatív ágazati szakszervezet a tagja, és tagszervezetei a közalkalmazottak legalább 5 %-át képviselik.

A 4. §-hoz

Az Mt. és a Kjt. közötti összhang megteremtése érdekében a Javaslat az Mt. 29. § (3) bekezdésének alkalmazását is kizárja.

Az 5. §-hoz

A Kjt. új 12/A. §-a újraszabályozza a szakszervezetek kollektív szerződés-kötési jogosultságát, egyfelől a reprezentativitásra, másfelől a szakszervezeti taglétszámra építve. A taglétszám általános követelményként történő előírása a jelenlegi, közalkalmazotti tanácsválasztáson leadott szavazatokhoz képest szigorúbb feltételt jelent, ezért a minimális támogatottság százalékos arányának meghatározása – a közalkalmazotti területen érvényesülő átlagos érdekképviselési szervezettséget is mérlegelve – erre figyelemmel történt.

A Javaslat rendelkezik arról az esetről, amikor csupán egy, és arról, amikor egymás mellett több szakszervezet is működik az adott munkahelyen. Mind a két esetben a Javaslat szerinti szabályozás lényeges eleme a szakszervezet kollektív szerződés-kötési képességének a meghatározása. Ez azt jelenti, hogy a szakszervezetet vagy a szakszervezeteket a Javaslat akkor tekinti kollektív szerződés kötésére automatikusan alkalmasnak, ha a taglétszáma, illetve az együttes taglétszámuk eléri a 25 %-ot. Ennek hiányában a kollektív szerződésről szavazni kell. A szavazás akkor érvényes, ha azon a közalkalmazottak legalább 50 %-a részt vesz.

Egyebekben a szabályozás az Mt. korábbi logikáját követi. Így több munkahelyi szakszervezet egyidejű jelenléte esetében

- a kollektív szerződést valamennyi szakszervezet együttesen kötheti meg;
- ha a szakszervezetek együttes kollektív szerződés-kötése ezen a módon nem lehetséges, a reprezentatív szakszervezetek együttesen köthetik meg a kollektív szerződést;
- s végül, ha a reprezentatív szakszervezetek együttes kollektív szerződés-kötése az előbbi módon sem lehetséges, a kollektív szerződést a munkáltatóval az a szakszervezet kötheti meg, amely közalkalmazotti jogviszonyú tagjainak száma eléri a munkáltató által foglalkoztatott közalkalmazottak létszámának 50 %-át. Egy reprezentatív szakszervezet önálló kollektív szerződés kötéséhez tehát szigorúbb feltételnek kell megfelelni.

A Javaslat az ágazati (alágazati, szakágazati) kollektív szerződés megkötésére megfelelően alkalmazni rendeli a munkáltatónál létrejövő megállapodás szabályait.

A 6. §-hoz

Összefüggésben azzal, hogy a kollektív szerződés-kötés feltételeire nézve önálló szabályozás kerül a Kjt-be, a korábban alkalmazott Mt-beli előírások [Mt. 33. § (2)-(6) bekezdés] alkalmazását is kizárja a Javaslat.

A 7. §-hoz

A reprezentativitás meghatározásához szükség van a szakszervezeti taglétszám megállapítására. Ehhez megbízható, az adatvédelmi előírásoknak is megfelelő szabályozásra van szükség. A törvény felhatalmazást ad a Kormányynak, hogy a KOMT-ban történt egyeztetést követően, rendeletben meghatározza a reprezentativitás feltételei igazolásának rendjét.

A közalkalmazotti tanácsválasztások szavazólapjairól – mivel azok a jövőben nem képezik alapját a reprezentativitás megállapítására vonatkozó eljárásnak – nem szükséges jogszabályban rendelkezni.

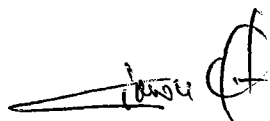
A 8. §-hoz

A Javaslat 2005. január 1-jén lép hatályba, ezzel összefüggésben átmeneti szabályok megfogalmazására is sor került.

Szükséges a reprezentativitás megállapításának az időpontját meghatározni, másfelől lehetőséget kell teremteni arra is, hogy a taglétszám időnként felülvizsgálatra kerüljön. Ennek megfelelően a reprezentativitást először 2005. március 31-i zárónappal, majd háromévenként kell megállapítani.

A taglétszám alapján a reprezentativitás megállapításának időpontjáig a korábbi – tehát az 1998-ban megtartott közalkalmazotti tanács választások eredménye alapján meghatározott – reprezentativitást kell irányadónak tekinteni.

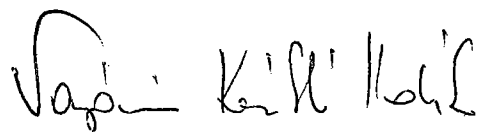
Budapest, 2004. október 11.

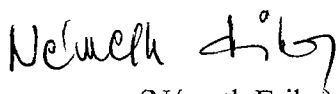
(Simon Gábor)
országgyűlési képviselő
MSZP

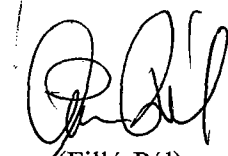
(Gür Nándor)
országgyűlési képviselő
MSZP

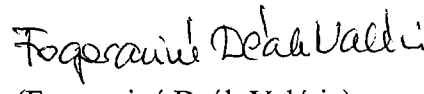
(Vargáné Kerékgyártó Ildikó)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Németh Erika)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Filló Pál)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Fogarasiné Deák Valéria)
országgyűlési képviselő
MSZP

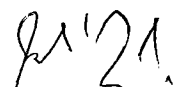
(Földesi Zoltán)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Juhászné Lévai Katalin)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Rózsa Endre)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Szabó Gyula)
országgyűlési képviselő
MSZP

(Bóth János)
országgyűlési képviselő
MSZP